

DE LAATSTE 17 DAGEN VAN PROFESSOR M.

© 2013 Benno Torrenga, Den Haag

www.bennotorrenga.nl

www.mijnbestseller.nl

Foto en ontwerp omslag Benno Torrenga

ISBN 9789461938367

v. 5.2 (2015)

BENNO TORRENGA

**DE LAATSTE 17 DAGEN
VAN PROFESSOR M.**

bennotorrenga.nl
mijnbestseller.nl

Proloog

Jacques stond die dag vroeg op, net als op andere dagen. Hij liep naar de keuken en zette een klein potje sterke koffie, net als op andere dagen. Toen ging hij douchen, net als op andere dagen. Toen hij aangekleed was opende hij voorzichtig de deur van het kleine kamertje waar zijn dochtertje nog lag te slapen. Hij liep naar het raam en opende de luiken. Samen met het vroege daglicht stroomde de frisse ochtendlucht de kamer binnen. Hij keek even naar het sprookjesachtig mooie uitzicht over de wijngaarden, de heuvels, het grote kasteel in de verte en zag dat het een mooie zonnige nazomerdag was.

Toen keek hij in de wieg en zag dat zijn dochtertje wakker was geworden. Tevreden lag de baby naar haar eigen vingertjes te kijken. "Het is een slim kind", dacht hij, "ze probeert nu al haar vingertjes te tellen." Hij lachte even en toen hij opkeek zag hij in het glimlachende gezicht van zijn vrouw. Haar portret hing aan de muur boven de wieg. "Ik zal goed voor haar zorgen, dat heb ik je beloofd en dat beloof ik je nu weer", zei hij hardop, net als op andere dagen.

Onwillekeurig dacht hij terug aan die ene dag, vier weken geleden. De telefoon ging op zijn kleine kantoortje boven de wijnhandel. "Het is nu echt

begonnen, ik zou maar gauw komen." Hij was in de auto gesprongen en naar het kleine ziekenhuis gereden waar hij zijn vrouw een dag eerder had gebracht. Het was hun eerste kind, maar de bevalling ging voorspoedig.

"Het is een meisje!" riep de dokter opgetogen, als altijd weer onder de indruk van dit alledaagse wonder. "Helemaal gaaf!" De jonge moeder glimlachte vermoeid.

Toen kwam er bloed. Meer bloed. Veel bloed. Heel veel bloed. De paniek was groot, mensen schreeuwden, renden door elkaar. Een infuus viel om. Jacques hoorde de term "hémorragie" noemen, hémorragie du post-partum". Een bloeding na de bevalling, begreep hij.

Een verpleegster trok hem aan zijn mouw en zei "Monsieur, het is beter als u nu weggaat, we doen wat we kunnen." Hij had zich losgerukt en had het witte gezicht van zijn vrouw in zijn armen genomen. Van wat er om hen heen gebeurde kon hij zich later niets meer herinneren.

"Ik zal goed voor haar zorgen zolang als ik leef, ik beloof het je". Hij wist niet zeker of ze het nog gehoord heeft.

Drie kwartier later stond hij in een kaal kamertje. Een verpleegster met een betraand gezicht kwam binnen en gaf hem de baby. "Uw dochter, monsieur."

De dokter kwam binnen. "Het spijt mij zo! Het spijt mij zo!! Een slagaderlijke bloeding, niet te stelpen. Het ging zo snel, het infuus... We hebben gedaan wat we

konden, we hebben alles geprobeerd om haar te redden."

Jacques voelde toen al niets meer, geen emotie.

"Ik begrijp het, u kon er niets aan doen, ik verwijt u ook niets. U hebt gedaan wat u kon. Ik begrijp het..."

Jacques liet warm water in het badje stromen en voelde even met zijn pink of het niet te heet of te koud was. Hij waste de baby voorzichtig en droogde haar af terwijl hij onophoudelijk tegen haar praatte. Hij pakte een schone luier, trok haar haar kleertjes aan, maakte beneden in de keuken een fles klaar. Hij nam haar op de arm en liet haar drinken terwijl hij in de tuin onder de druiventrossen heen en weer liep. De baby vouwde tevreden haar handjes om de hals van de fles en hij zong zacht een liedje dat hij zich nog maar half herinnerde uit zijn eigen kindertijd.

"Ziezo, meisje, nu gaan we naar tante Claudine. Ik kom je vanmiddag weer halen, want wij horen bij elkaar, wij zullen altijd voor elkaar blijven zorgen, n'est-ce pas?"

Hij legde haar in het reiswiegje dat hij met een paar riemen vastmaakte op de achterbank van de auto, net als op andere dagen.

Hij reed de paar kilometer lange onverharde weg voorzichtig af en draaide toen de grote weg op, net als op andere dagen.

Voor hem reden achter elkaar twee zware vrachtauto's geladen met grote brokken steen. Ze reden niet snel, het was een recht stuk weg, ze hielden goed afstand, er was weinig verkeer. Jacques deed zijn richtingaanwijzer aan en begon de vrachtauto's in te halen, er was alle ruimte.

Terwijl hij bijna naast de achterste reed verloor de voorste een groot brok steen. De chauffeur van de achterste vrachtauto kon het niet meer ontwijken. Een enorme knal, rook, vonken en stof. De vrachtauto maakte een vreemde slingerbeweging. Een stuk rots van honderden kilo's maakte zich los en gleed naar links, het aarzelde even op de rand en viel toen van de laadbak af. Als in slow-motion zag Jacques het enorme brok steen recht op zich afkomen.

Dag 17

"Maartje! Maartje, wacht even, ik heb misschien iets voor je!"

De heldere stem van professor Hans schalde door de holle gang van het instituut. Ik keek om en zag hem staan in de deuropening van zijn kamer, een lange magere man met te lang wit haar in een te lange broek waarvan de pijpen in drie plooiën op zijn schoenen hingen en een slecht zittend jasje van onbestemde kleur, iets tussen bruin, groen en beige in. Ik nam snel afscheid van de twee medestudenten met wie ik naar de deur liep na het college.

Professor Hans. Grappig eigenlijk, die manier van aanduiden. Ooit ontstaan in de tijd van de democratiseringsgolf die in de jaren zeventig en tachtig van de twintigste eeuw door het hoger onderwijs was gespoeld. Professor Maarten Tedinger werd tijdens een college geïnterrupteerd door een student die riep: "Maar Maarten, dat klopt niet wat je daar zegt, als je denkt aan..." Hij werd onderbroken door de imponerende basstem van de hoogleraar die hem strak aankeek en donderde: "Meneer de Vries, voor u ben ik nog altijd Proféssor Maarten!!"

En zo was het gebleven binnen het instituut. Professor Maarten ging met emeritaat en werd opgevolgd door professor Hans, voluit professor doctor J. J. Ver-

donck. Professor Hans is inmiddels achter in de zestig en heeft al aangekondigd dat hij binnen enkele jaren met emeritaat zal gaan. Wie er dan komt is voor mij niet zo belangrijk meer, over enkele jaren ben ik afgestudeerd.

Professor Hans hield galant de deur voor me open en liet me passeren.

"Ga even zitten," zei hij, "Koffie?"

"Heel graag, professor."

Hij was beroemd om de heerlijke koffie die hij graag en vaak maakte met behulp van de grote espresso machine die in een hoek van zijn werkkamer stond. Hij heeft eens met een peinzende blik naar de machine gekeken en zei toen, "Dit is een opmerkelijke machine..., een soort elektrische steen der wijzen... De verbeelding wordt hier met heet water en onder hoge druk omgezet in inspiratie!"

De student die deze opmerking opving had niet geaarzeld en het citaat bijgeschreven in de Lijst van Mooie Uitspraken die in de leeszaal lag.

De professor reikte mij het kleine kopje aan en zei: "Uit je vraag begreep ik dat je nog een onderwerp zoekt voor je scriptie."

"Ja, professor, inderdaad, ik heb wel wat ideetjes maar eigenlijk niet iets bijzonders. Toen vroeg ik mij natuurlijk af of u misschien een onderwerp had waar de wereld meer van zou willen weten."

Professor Hans lachte even en herhaalde: "Waar de wereld meer van zou willen weten? Je legt de lat wel hoog, hè?"

Hij aarzelde even en toen zag ik hem een besluit nemen, en hij vervolgde:

"Nou ja, ik weet misschien wel wat, maar dat ligt buiten het normale stramien van "gewone" scriptie-onderwerpen. Ik zou eigenlijk geen betere persoon weten voor dit onderzoek dan jij. Voor zover ik je ken ben je iemand die gemakkelijk contact maakt met mensen en die mensen op hun gemak kan stellen. Die eigenschappen zal je wel nodig hebben als je aan dit onderwerp begint. Ik vind het bijvoorbeeld altijd heel prettig als je bij mijn colleges aanwezig bent, want je zit altijd recht op geïnteresseerd te kijken en te luisteren als de anderen al lang vechten tegen de slaap of tegen hun kater. Of je het meent weet ik niet, maar je geeft althans die indruk. Ik denk dus dat je misschien ook wel de tijd ervoor kunt vrijmaken, want je studeert gemakkelijk en ik heb niet het idee dat je uitgaans- en/of liefdesleven een excessief groot beslag leggen op je tijd. Maar zeg het als ik ongelijk heb..."

Ik zei niets, maar glimlachte alleen.

"Ik zal je zeggen waar het om gaat. Mijn voorganger, professor Tedinger, die jullie zouden aanduiden als Professor Maarten, is twee-en-twintig jaar geleden met emeritaat gegaan. Hij is nu twee-en-negentig. Naar ik

hoor is zijn gezondheid aan het afbrokkelen, evenals zijn korte termijn geheugen.

De oude Maarten Tedinger is geen gemakkelijk mens, als hij iets dom vindt of onzinnig - en dat is bij hem heel gauw het geval - dan zal hij er geen doekjes om winden. Maar jij bent slim en snel van begrip en dat vindt hij heel prettige eigenschappen. En je bent niet bang.

Professor Maarten is een scherpzinnig wetenschapper met een prachtige staat van dienst en auteur van een aantal ook nu nog relevante publicaties. Daarover is genoeg bekend. Maar het is eigenlijk niet bekend hoe de ideeën in zijn hoofd zijn ontstaan die ons vak zoveel verder hebben gebracht, zeker toen na de tweede wereldoorlog al die kennis uit de Angelsaksische landen beschikbaar was gekomen.

Als hij na een onderzoek iets publiceerde, schreef hij er vaak bij dat zijn bevindingen wellicht nog verstrekkender gevolgen zouden kunnen hebben dan hij had onderzocht. Dan ging iedereen over de hele wereld aan het werk en stevast bleek dat hij gelijk had.

Maar er is één onderwerp dat vlak na zijn studietijd een belangrijke rol heeft gespeeld. Mensen die hem in die tijd hebben meegemaakt hebben me verteld dat hij als student een spontane en vrolijke kerel was die altijd enthousiast en een beetje luidruchtig vertelde over wat hem bezighield. In gezelschappen was hij nogal dominant aanwezig destijds, maar niemand had daar moeite

mee, want hij was intelligent, vrolijk, charmant en geestig. Ook tijdens zijn assistentschap en tot en met zijn promotie was hij zo.

Hij vertrok met vakantie naar Frankrijk, alleen, nadat hij gehoord had dat hij hier op het instituut kon komen werken als wetenschappelijk medewerker. Hij kwam terug als een wat serieuzer, introverter en ook bescheiden man, maar hij was nog steeds vrolijk en geestig.

Hij trouwde met zijn vriendin Hannie, ze kregen een zoon, Victor. Hij nam zijn werk en de opbouw van het instituut heel serieus en hij werkte heel hard, maar hij kon slecht met mensen omgaan en genereerde door zijn manier van doen veel tegenwerking. Maar hij was briljant.

Na een paar jaar is hij in behoorlijk overwerkte toestand weer naar Frankrijk gegaan, weer alleen.

Hij bleef twee volle maanden weg en toen hij daarna terugkwam was hij als een ander mens, gesloten, niet erg vriendelijk, achterdochtig.

Het jaar daarop ging hij weer alleen naar Frankrijk en de verandering was toen zelfs nog groter. Hij kwam terug met een arm en een been in het gips en bewoog zich op krukken, maar hij wilde niet vertellen hoe dat gekomen was. Ik heb een lelijke val gemaakt, dat was het enige dat hij wilde zeggen. Zodra iemand ernaar vroeg maakte hij met een snauw een eind aan het gesprek. Hij was cynisch geworden, kortaf, sarcastisch en vol argwaan. Die eigenschappen zijn wel verzacht in

latere jaren, maar nooit meer helemaal weggegaan. Ik heb begrepen dat zijn huwelijk altijd moeizaam is gebleven. Zijn vrouw is jaren geleden al overleden.

Ik was een student van hem en ik heb daardoor indertijd veel met hem opgetrokken, hoewel hij ruim twintig jaar ouder was dan ik. Toen ik bijna afgestudeerd was, werd hij tot hoogleraar benoemd. Later, in de tijd dat ik wetenschappelijk medewerker werd op het instituut hadden we een verhouding die gebaseerd was op wederzijds respect en waardering voor elkaars vakkenis, maar vriendschap is het nooit geworden. Na Frankrijk maakte hij geen nieuwe vrienden meer en de oude bleven na enige tijd vanzelf weg. In een van zijn zeldzame wat vertrouwelijker buien heb ik hem eens gevraagd wat hij beleefd had in die tijd.

"Ik wil daar niet over praten," was zijn antwoord, "bovendien zou het voor iedereen volstrekt onbegrijpelijk én onverklaarbaar én belachelijk zijn. Ik zie de krantenkoppen al voor me: "Waanzinnige professor onthult wat hij noemt "een groot sociaal-economisch schandaal" en een grove schending van mensenrechten in het Frankrijk van begin twintigste eeuw." Nee, ik zou niet meer serieus worden genomen; niemand zou het kunnen geloven. Bovendien is er toch niets meer aan te doen. Meer wil ik er niet over zeggen; het heeft geen zin om hier ooit nog naar te vragen."

Ik ben er nooit meer bij hem op teruggekomen, maar ik heb het ook nooit vergeten. Iets van emotie in zijn stem...

Hier is nu mijn suggestie: ga naar professor Tedinger, probeer contact met hem te maken, maak een lijst van zijn publicaties en stel daar die slimme vragen over die ik van je ken. Probeer een beeld te krijgen van zijn manier van denken, zijn carrière en van wat hem dreef en maak daar een mooi verhaal van. Professor Tedinger is nu nog goed bij de tijd als het over voeger gaat en het is in het belang van de ontwikkeling van ons vak dat we meer over hem en zijn periode weten. En misschien kom je nog iets te weten over "het grootste sociaal-economische schandaal van de twintigste eeuw in Frankrijk", je kunt nooit weten."

"Goede middag, professor! U spreekt met Maartje La...."

Een geweldige basstem onderbrak me: "Ja, u bent die student die meer over mijn carrière wil weten? Hans Verdonck belde me. Nou, er is niet veel te vertellen. Al mijn publicaties, voor wat ze nog waard zijn, staan in de bibliotheek en op internet. Verder is er niets interessants. De mens achter het werk? Oninteressant. Ik heb hard gewerkt in mijn tijd, dat was het. Nur der Mensch, der sein Leben lang gearbeitet hat, kann sagen: ich habe gelebt. Mijn leven, dat is mijn werk, lees maar wat ik

geschreven heb. Ikzelf ben niet interessant, zeker nu niet meer. Goede middag!"

"Goethe", zei ik. Verbaasde stilte.

"Wát zegt u?"

"Goethe", zei ik weer, "Nur der mensch, dat is toch Goethe?"

"Godallemachtig, na jaren onderwijs en twintig jaar emeritaat ontmoet ik eindelijk een student die iets weet, hoe weinig ook. Wat wilt u eigenlijk?"

"Ik zou graag eens langskomen om met u kennis te maken. U hebt veel bijgedragen aan ons vak en ik ben het niet met u eens dat de mens achter het werk niet interessant is."

"Zo, zo, juffrouw, u bent het niet met me eens? En waarom dan wel? En nu geen kletspraat graag, daar is al genoeg van op de wereld."

"Nou, professor, om maar iets te noemen: veel wetenschappelijk werk begint met intuïtie, een idee hoe iets zou kunnen zitten. De één is er op de een of andere manier beter in dan de ander, waarom en hoe dat werkt weet ik ook niet, maar het is een intrigerend aspect. Ik denk dat u altijd een sterke intuïtie hebt gehad waar u de voortgang van een onderzoek moest zoeken. Alleen al daarom zou ik graag met u willen kennismaken."

Ik hoorde de oude man aan de andere kant van de lijn zwaar ademen.

"Welnu, dat moet dan maar. Ik moet u wel zeggen dat het mij niet zo goed gaat. Ik voel me als een oude loco-

motief die een helling op zwoegt, op weg naar zijn laatste station. Af en toe stoom afblazend, dat wel, maar het eindstation is in zicht. Ik heb een paar keer een terugslag gehad, maar gelukkig is de ouderdom een beleefd persoon. Hij klopt enkele malen aan. Toch denk ik dat ik de laatste klop gehoord heb. Het spijt me, maar opwekkend gezelschap zal ik niet zijn."

Ik dacht even na en zei toen "Dat van de ouderdom die een beleefd mens is, dat is toch ook Goethe?"

"Ik moet u zeggen, ik word toch langzamerhand nieuwsgierig. Een student die citaten herkent, dat is heel ongewoon. En uw woordkeus is ook interessant. U impliceert, met Goethe, dat de ouderdom niet een verschijnsel, maar een mens is."

"Ja, misschien wel, nou ja, ik ben geen psycholoog, maar ik heb wel eens het idee dat de ouderdom zoals ik die bij mijn grootvader heb meegemaakt duidelijk menselijke trekjes vertoonde. Grillig, een enkele keer grappig, meestal onvoorspelbaar en vaak niet erg aardig."

"Ik kan een heel eind in uw analyse meegaan, ik begin de ouderdom van nabij te kennen. En hij mij, ben ik bang. Hoe komt u aan enige kennis van Goethe?"

"Gewoon van thuis, van mijn ouders. Ik wil niet pedant lijken, maar ik heb altijd wel plezier gehad in dit soort dingen, citaten, taalgrapjes en zo. Dat heb ik van thuis meegekregen. En in u vind ik het heel charmant. Spreken in spreuken past de ouderdom."

Nu hoorde ik hem zelfs even lachen.

"Verdomd, 'Spreken in spreuken past de ouderdom', Aristoteles, Rhetorica! Luister, ik wil u graag ontvangen, maar zoals ik al zei, erg prettig gezelschap zal ik niet kunnen zijn. En ik ben gauw moe tegenwoordig, langer dan een uurtje zal ik het niet uithouden. Schikt het u des avonds te zeven ure? De dames van de thuiszorg zijn dan weg en ik heb mijn drie hapjes avondeten op. Ik wil er geen gras over laten groeien, iedere dag kan mijn laatste zijn. Wat zullen we afspreken? Tot morgen?"

"Ja, graag, professor, afgesproken, tot morgen."

Dag 16

"Dus je hebt de oude Tedinger gesproken?"

"Jazeker, hij was eerst nogal kortaf en wilde al na drie woorden van mijn kant een eind aan het gesprek maken. Eén woord heeft me gered."

Verdonck keek geïnteresseerd op, "Eén woord? Welk?"

"Goethe".

"Goethe?"

"Ja, Goethe". Ik glimlachte hem toe, knikte ten afscheid en stond op om zijn werkkamer te verlaten.

"Ja, hoor eens, zo gemakkelijk kom je niet van me af! Hoezo Goethe?"

"Nou, hij gebruikte een citaat van Goethe en dat herkende ik. Dat vond hij kennelijk zo aardig dat we in gesprek bleven. Ik ga morgen naar hem toe."

In de verbaasde stilte drong het nu voor het eerst tot me door dat je in deze kamer vaag toiletten kon horen doortrekken. Ik keek naar de muur achter zijn rug en hij had mijn blik gezien.

"Ja, hiernaast zijn de herentoiletten, maar gelukkig is de muur zo dik, dat het alleen in stiltes opvalt, zo aan het eind van de middag als het rustig wordt in het gebouw. Het is wel een gek idee...", hij maakte een breed gebaar langs de muur, "... dat iedereen daar mijn kant

op staat te plassen. Maar ik heb ermee leren leven. Dag, Maartje, succes bij Tedinger, en hou me op de hoogte!"

Iets later, op mijn studentenkamer, stond ik in mijn donkerrode ondergoed voor de kast en bedacht wat ik aan zou doen.

Die man is heel oud, dacht ik, dus ik doe iets donkers, iets stemmigs aan. Ik haalde mijn donkerbruine jasje - dat kan op die zwarte broek - tevoorschijn, maar realiseerde me toen, dat de laatste gelegenheid dat ik dat had gedragen een crematie was geweest. Ik hing het terug.

Die man is heel oud, dacht ik, dus ik doe iets vrolijks aan. Ik haalde mijn witte zomerjurk tevoorschijn - het is weliswaar geen zomer meer, maar die is toch heel fleurig met die rode sjaal - en hield hem voor me en keek in de spiegel. Ik dacht aan zijn toestand en zag toen in dat ik er uitzag als een versierde verpleegster. Ik hing hem terug.

Die man is heel oud, dacht ik, dus ik doe iets frivools aan, zo vaak zal hij geen jong vrouwelijk gezelschap hebben. Ik deed het zwarte truitje met de wijde hals aan - waarvan altijd de ene kant van mijn schouder glijdt - en bedacht me dat ik niet zeker wist of hij dat dan niet weer veel te ordinair zou vinden. Ik hing het terug.

Uiteindelijk trok ik weer aan wat ik de hele dag al aanhad. Spijkerbroek, het witte bloesje en de zwarte trui die een beetje slobbert. Oorringen, mijn haar in een staart, de zwarte laarsjes.

Die man is heel oud, dacht ik, dus het zal hem waarschijnlijk worst wezen hoe ik er uitzie.

Vervelende tijd eigenlijk, zeven uur. Te vroeg om al gegeten te hebben, want ik houd niet zo van het burgerlijke zes uur eten. Maar als het langer duurt dan een uurtje zal ik toch wel honger krijgen. Ik nam een krentenbol uit de trommel en fietste naar het huis van professor M.

Een prachtig oud huis aan de gracht, alle gordijnen dicht, geen teken van leven. Ik nam de laptoptas uit mijn fietstas en klom de bordestrap op. Klokslag twee minuten over zeven belde ik aan. Er gebeurde niets. Na enige tijd nog maar eens gebeld.

Een kraakstem uit het luidsprekertje naast de deur commandeerde: "Doorlopen! Achter in de gang links!" Daarna klonk bijna direct het zoemende geluid van een elektrische deuropener.

In de wit marmeren vestibule stond een kapstok, dus ik trok mijn jas uit en liep toen de gang in. Wit marmeren vloer, rode loper, aan de wand op een console een grote vergulde Franse pendule. Ik stopte even om te kijken. Het was een heel mooie klok, helemaal gaaf. Op de witte emaille wijzerplaat stond de naam van de maker, Charles Baltazar, à Paris. Het uurwerk was kennelijk in goede conditie, want de klok had een gedecideerde tik en wees op de minuut de goede tijd aan. Aan het eind van de gang stond een deur op een kier.

Ik klopte voorzichtig aan en een stem grauwde: "Ja, kom maar binnen. Maar sluip niet zo rond, daar word ik zenuwachtig van. Dat zeg ik ook altijd tegen de dames van de thuiszorg en dat verplegend volk dat hier allemaal over de vloer komt, niet sluipen, maar een beetje stevig stappen, dan kan ik je horen aankomen."

In de grote kamer met boekenkasten langs alle wanden zat de oude professor met de rug naar de deur aan zijn bureau. Zonder op te staan draaide hij zich om in de houten draaistoel, stak zijn hand uit en zei: "Zo, n's zien wie we hier hebben. Kijk, kijk, Fräulein Goethe! Een goede avond."

Ik boog me wat voorover en gaf hem een hand. De oude man was in pyjama met daarover een heel mooie maar erg versleten donkerrode kamerjas, met tressen, zodat hij er uitzag als een Engelse landheer uit de negentiende eeuw. Grote handen met lange benige vingers waar het vel nog maar los omheen zat. Zijn gezicht had een barse uitdrukking en straalde onverzettelijkheid uit. Zijn witte haar stond alle kanten op. Het markantst waren zijn ogen, fel en beweeglijk, ze schenen niets te missen. Zijn blik schoot van mijn gezicht naar mijn kleren, schoenen, laptop en terug naar mijn gezicht.

"Zo, gaat u zitten. Ik zou u wel iets willen aanbieden, maar als het koffie of thee is moet u het zelf gaan maken in de keuken. Ik kom daar niet zo gemakkelijk meer, en ik heb ook geen idee wat er in huis is. Daarom...", en toen met ineens iets van een twinkeling in zijn blik, "...

maar niet alleen daarom houd ik het zelf bij een glaasje whisky. Maar port en sherry staan op dat blad in de hoek daar."

Op een hoek van zijn bureau stond een blad met glazen en een fles whisky van een heel lekker Schots merk, dat had ik al gezien. Een beetje moeizaam draaide hij daar zijn bureaustoel naar toe. Ik stond op om hem te helpen, maar hij zei: "Niet nodig. Ik heb voldoende oefening in het openen en leegdrinken van flessen, ik doe het al jaren. Wat zal het zijn, jongedame?"

"Ik houd u graag gezelschap met een glaasje whisky, professor."

"Zo, zo, ook de dames aan de whisky tegenwoordig? Nou, ja, dat zal wel emancipatie wezen. Ook zonder water en zonder ijs, zoals het hoort, net als ik?"

Hij zette twee glazen naast elkaar en schonk toen met vaste hand drie vingers hoog in beide glazen.

Hij reikte mij het glas aan en zei, "Zo, dan hoeven we niet ieder moment bij te schenken. Als u het niet op kunt... Op uw gezondheid."

"En op de uwe, professor."

Ik was even bang dat hij deze reactie impertinent zou vinden gezien zijn broze gezondheid, maar dat viel gelukkig mee. Hij gromde iets dat voor een lachje zou kunnen doorgaan en zei:

"Of wat daar nog van over is, en dat is niet veel. Maar zolang ik de whisky nog lekker vind ben ik nog in

leven, denk ik. Weet het niet zeker, maar denk het wel. Maar misschien ben ik al dood en bent u een engel, wie weet."

We namen een slokje, keken elkaar aan en namen toen nog een slokje. We zwegen en het was stil in de kamer. Ik hoorde in de gang de klok tikken. Het vreemde was, dat het geen ongemakkelijk zwijgen was. Ik keek rond in de kamer. Groot donker houten bureau met houten draaistoel die een krakend geluid maakt bij iedere beweging. Twee grote luidsprekers, een platen-speler, een cd speler, een kast vol langspeelplaten, een kast met cd's en voor de rest boekenkasten. Op het enige stukje wand waar geen boekenkast stond hing boven de verwarming een vaag landschapje. Een lage tafel, vol met papieren, drie kleine leren leunstoelen, waarvan twee vol met boeken. In de derde zat ik.

Een grote rode kat kwam op fluwelen voeten de kamer binnen, sprong op de vensterbank, ging zitten, vouwde zorgvuldig zijn staart om zijn voeten en keek geïnteresseerd naar buiten.

"Dat is Bernard de kater, nou ja, voormalige kater dan. Ik heb hem genoemd naar Bernard Haitink. Hij heeft net als Haitink een markante, wilskrachtige kop en vochtige, gevoelige ogen... Bernard is mijn enige huisgenoot tegenwoordig.

Weet u, er bestaan maar twee manieren om te ontsnappen aan de triestheid van het bestaan: muziek en katten." Even stilte.